A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2017. november 22.*

„Fellebbezés – Környezet – 1272/2008/EK rendelet – Bizonyos anyagok és keverékek osztályozása, címkézése és csomagolása – 944/2013/EU rendelet – A »pitch, coal tar, high-temp.« (szurok, kőszénkátrány, magas hőmérsékletű) besorolása – Vízi akut (H400) és vízi krónikus (H410) toxicitási kategória – Gondossági kötelezettség – Nyilvánvaló értékelési hiba”

A C-691/15. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: Talabér-Ritz K. és P.-J. Loewenthal, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek,

támogatják:

a **Dán Királyság** (képviselik: C. Thorning és N. Lyshøj, meghatalmazotti minőségben),

a **Németországi Szövetségi Köztársaság** (képviselik: T. Henze, J. Möller és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben),

a **Holland Királyság** (képviselik: M. Bulterman, C. S. Schillemans és J. Langer, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó felek a fellebbezési eljárásban,

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2017. december 17-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

a **Bilbaína de Alquitranes SA** (székhelye: Luchana-Baracaldo [Spanyolország]),

a **Deza a.s.** (székhelye: Valašské Meziříčí [Cseh Köztársaság]),

az **Industrial Química del Nalón SA** (székhelye: Oviedo [Spanyolország]),

a **Koppers Denmark A/S** (székhelye: Nyborg [Dánia]),

a **Koppers UK Ltd** (székhelye: Scunthorpe [Egyesült Királyság]),

a **Koppers Netherlands BV** (székhelye: Uithoorn [Hollandia]),

a **Rütgers basic aromatics GmbH** (székhelye: Castrop-Rauxel [Németország]),

* Az eljárás nyelve: angol.

a **Rütgers Belgium NV** (székhelye: Zelzate [Belgium]),

a **Rütgers Poland sp. z o.o**. (székhelye: Kędzierzyn-Koźle [Lengyelország]),

a **Bawtry Carbon International Ltd** (székhelye: Doncaster [Egyesült Királyság]),

a **Grupo Ferroatlántica SA** (székhelye: Madrid [Spanyolország]),

az **SGL Carbon GmbH** (székhelye: Meitingen [Németország]),

az **SGL Carbon GmbH** (székhelye: Bad Goisern am Hallstättersee [Ausztria]),

az **SGL Carbon** (székhelye: Passy [Franciaország]),

az **SGL Carbon SA** (székhelye: La Coruña [Spanyolország]),

az **SGL Carbon Polska SA** (székhelye: Racibórz [Lengyelország]),

a **ThyssenKrupp Steel Europe AG** (székhelye: Duisburg [Németország]),

a **Tokai erftcarbon GmbH** (székhelye: Grevenbroich [Németország])

(képviselik őket: K. Van Maldegem, C. Mereu és M. Grunchard avocats, valamint P. Sellar advocate)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

az **Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA)** (képviselik: N. Herbatschek, W. Broere és M. Heikkilä, meghatalmazotti minőségben),

a **GrafTech Iberica SL** (székhelye: Pamplona [Spanyolország], képviselik: C. Mereu, K. Van Maldegem és M. Grunchard avocats, valamint P. Sellar advocate)

beavatkozó felek az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: C. G. Fernlund tanácselnök (előadó), A. Arabadjiev és E. Regan bírák,

főtanácsnok: M. Bobek,

hivatalvezető: Illéssy I. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. június 15-i tárgyalásra,

a főtanácsnok indítványának a 2017. szeptember 7-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke 2015. október 7-i Bilbaína de Alquitranes és társai kontra Bizottság ítéletének (T-689/13, nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2015:767) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék

megsemmisítette az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról szóló 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a műszaki és tudományos fejlődéshez való hozzáigazítása céljából történő módosításáról szóló, 2013. október 2-i 944/2013/EU bizottsági rendeletet (HL 2013. L 261., 5. o., a továbbiakban: vitatott rendelet) abban a részében, amelyben az a „pitch, coal tar, high-temp." (szurok, kőszénkátrány, magas hőmérsékletű – EK-szám: 266–028–2; a továbbiakban: CTPHT) anyagot az Aquatic Acute 1 [vízi akut 1] (H400) és az Aquatic Chronic 1 [vízi krónikus 1] (H410) veszélyességi osztályba sorolta.

Jogi háttér

Az 1272/2008 rendelet

2 A 2011. március 10-i 286/2011/EU bizottsági rendelettel (HL 2011. L 83., 1. o.) módosított, az anyagok és keverékek osztályozásáról, címkézéséről és csomagolásáról, a 67/548/EGK és az 1999/45/EK irányelv módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1907/2006/EK rendelet módosításáról szóló, 2008. december 16-i 1272/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2008. L 353., 1. o.; helyesbítés: HL 2011. L 16., 1. o.; HL 2016. L 349., 1. o.; a továbbiakban: 1272/2008 rendelet) (4)–(8) preambulumbekezdése kimondja:

„(4) Az anyagok és keverékek kereskedelme nem csak a belső, hanem a globális piacot is érintő kérdés. A vállalkozásoknak ezért részesülniük kell az osztályozásra és címkézésre vonatkozó szabályok átfogó harmonizációjának előnyeiből, továbbá – egyrészről – a szállításra és felhasználásra vonatkozó osztályozás és címkézés szabályainak, valamint – másrészről – a szállításra vonatkozó szabályok közötti összhangnak az előnyeiből.

(5) A nemzetközi kereskedelem megkönnyítése, ugyanakkor az emberi egészség és a környezet védelme érdekében az Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) keretében 12 év alatt gondosan kidolgozták az osztályozás és címkézés harmonizált kritériumait, amelynek eredményeként létrejött a »Vegyi anyagok osztályozásának és címkézésének globálisan harmonizált rendszere« (a továbbiakban: GHS).

(6) Ez a rendelet különböző nyilatkozatokat követ, amelyekkel a Közösség megerősítette az arra irányuló szándékát, hogy hozzájáruljon az osztályozási és címkézési kritériumok átfogó harmonizációjához, nemcsak az ENSZ szintjén, hanem a nemzetközileg elfogadott GHS-kritériumoknak a közösségi jogszabályokba való beépítése révén is.

(7) A vállalkozások egyre több előnyt fognak élvezni, mivel egyre több ország fogadja el jogszabályaiban a GHS-kritériumokat. A Közösségnek e folyamat élére kell állnia, hogy a többi országot is követésre ösztönözze, továbbá hogy versenyelőnyt teremtsen a Közösség ipara számára.

(8) A GHS-be még nem tartozó közösségi veszélyességi osztályok, valamint a jelenlegi címkézési és csomagolási szabályok révén ezért alapvető fontosságú az anyagok, keverékek és egyes meghatározott cikkek osztályozására és címkézésére vonatkozó rendelkezések és kritériumok Közösségen belüli harmonizálása, figyelembe véve a GHS osztályozási kritériumait és címkézési szabályait, egyúttal építve a vegyi anyagokra vonatkozó közösségi szabályozás végrehajtása során szerzett 40 évnyi tapasztalatra is, valamint az osztályozásra és címkézésre vonatkozó harmonizálási rendszeren keresztül fenntartva a védelem szintjét."

3 Az 1272/2008 rendelet I. melléklete – amely többek között kritériumokat határoz meg a veszélyességi osztályokba és azok felosztásaiba való besoroláshoz – öt részből áll. E melléklet 4. része „Keverékek osztályozási kritériumai” címet viselő 4.1.3. pontjának szövege a következő:

„4.1.3.1. A keverékek besorolási rendszere az anyagokra vonatkozó valamennyi besorolási kategóriát alkalmazza, azaz az akut 1. kategóriát és a krónikus 1–4. kategóriákat. Ahhoz, hogy minden rendelkezésre álló adatot felhasználjanak a keverékek vízi környezetre gyakorolt veszélyeinek besorolása érdekében, az alábbiakat alkalmazzák indokolt esetekben.

A keverék »releváns összetevői« azok az összetevők, amelyek az »Akut, 1. kategóriába« vagy a »Krónikus, 1. kategóriába« vannak besorolva, és legalább 0,1 tömegszázalékos koncentrációban vannak jelen, valamint azok, amelyek a »Krónikus, 2. kategóriába«, a »Krónikus, 3. kategóriába« vagy a »Krónikus, 4. kategóriába« vannak besorolva és legalább 1 tömegszázalékos koncentrációban vannak jelen, kivéve, ha feltételezhető (mint például a fokozottan mérgező összetevők (lásd 4.1.3.5.5.5.) esetében), hogy a kisebb koncentrációban jelen lévő összetevő még így is meghatározó lehet a keverék vízi környezeti veszélyei alapján történő besorolása szempontjából. Az akut, 1. kategóriába vagy a krónikus, 1. kategóriába sorolt anyagok esetében általában a (0,1/M)%-os koncentrációt kell figyelembe venni. (Az M tényező magyarázatával kapcsolatban lásd 4.1.3.5.5.5.).

4.1.3.2. A vízi környezeti veszélyek besorolásra irányuló megközelítés többszintű, és függ a keverékre magára és a keverék összetevőire vonatkozóan rendelkezésre álló információ típusától. Az alábbi 4.1.2. ábrán látható a követendő folyamat.

A többszintű megközelítés elemei:

– vizsgált keverékeken alapuló besorolás,

– interpolációs elveken alapuló besorolás,

– a »minősített összetevők összegzésének« és/vagy egy »összegző képlet« alkalmazása.”

4 Az 1272/2008 rendelet I. mellékletének „Összegzési módszer” címet viselő 4.1.3.5.5. pontja kimondja:

„4.1.3.5.5.1.1. Az anyagok besorolására vonatkozó krónikus 1–3. kategória esetében a mögöttes toxicitási kritériumok tízes helyi értékkel változnak kategóriánként. A nagyobb toxicitási sávba besorolt anyagok ezért a keveréknek az alacsonyabb sávba való besorolásához járulnak hozzá. Az ezekre a besorolási kategóriákra vonatkozó számításnak ezért együttesen kell figyelembe vennie a krónikus 1., 2. vagy 3. kategóriába besorolt anyagok hozzájárulását.

4.1.3.5.5.1.2. Amennyiben a keverék akut 1. vagy krónikus 1. besorolású összetevőket tartalmaz, figyelmet kell fordítani arra a tényre, hogy az ilyen összetevők 1 mg/l alatti akut toxicitás és/vagy (nem gyorsan lebomló anyag esetében) 0,1 mg/l, illetve (gyorsan lebomló anyag esetében) 0,01 mg/l krónikus toxicitás esetében a keverék toxicitásához még kis koncentráció mellett is hozzájárulnak. A peszticidekben lévő hatóanyagok és gyakran bizonyos más anyagok – például a szerves fémvegyületek – képviselnek ilyen nagy vízi toxicitást. Ilyen körülmények között a szokásos általános koncentráció-határértékek alkalmazása a keverék »alulosztályozásához« vezet. Ezért szorzótényezőket kell alkalmazni a fokozottan mérgező összetevők figyelembevétele érdekében, amint az a 4.1.3.5.5.5. szakaszban szerepel.”

5 A fokozottan mérgező összetevővel rendelkező keverékeket illetően az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5.5.1. pontja előírja:

„Az akut 1.toxicitású és a krónikus 1. toxicitású összetevők, amelyek 1 mg/l toxicitással és/vagy (nem gyorsan lebomló anyagok esetében) 0,1 mg/l alatti és (gyorsan lebomló anyagok esetében) 0,01 mg/l alatti krónikus toxicitással rendelkeznek – még alacsony koncentrációban is – hozzájárulnak a keverék toxicitásához, és ezek általában nagyobb súlyt kapnak a besorolás összegzése megközelítés alkalmazásakor. Ha a keverék akut vagy krónikus, 1. kategóriába besorolt összetevőket tartalmaz, akkor a következők egyikét kell alkalmazni:

– A 4.1.3.5.5.3. és a 4.1.3.5.5.4. szakaszban ismertetett többszintű megközelítés, súlyozott összeg felhasználásával úgy, hogy a százalékarányok egyszerű összeadása helyett az akut, 1. kategóriába és a krónikus, 1. kategóriába sorolt összetevők koncentrációját egy tényezővel szorozzák össze. Ez azt jelenti, hogy a 4.1.1. táblázat bal oszlopában lévő »akut, 1. kategória« koncentrációját és a 4.1.2. táblázat bal oszlopában lévő »krónikus, 1. kategória« koncentrációját összeszorozzák a megfelelő szorzótényezővel. […]

[…]”

A jogvita előzményei

6 A jogvitának a megtámadott ítélet 1–8. pontjában kifejtett előzményeiből kitűnik, hogy a CTPHT a magas hőmérsékletű kőszénkátrány lepárlásából nyert anyag. Ez az anyag az ismeretlen vagy változó összetételű, összetett reakcióban keletkezett vagy biológiai eredetű anyagok (a továbbiakban: UVCB anyagok) közé tartozik.

7 2010 szeptemberében a Holland Királyság dokumentációt nyújtott be az Európai Vegyianyag-ügynökségnek (ECHA), amelyben javasolta a CTPHT következő kategóriákba való besorolását: rákkeltő anyagok 1A. kategória (H350), mutagén anyagok 1B. kategória (H340), reprodukciós toxicitás 1B. kategória (H360FD), vízi akut 1. kategória (H400) és a vízi krónikus 1. kategória (H410).

8 2013. október 2-án a Bizottság elfogadta a vitatott rendeletet. E rendelet II. és IV. mellékletével összefüggésben értelmezett 1. cikke 2. pontja a) pontjának, i. alpontja és b) pontjának i. alpontja értelmében a CTPHT-t a vízi akut 1. kategóriába (H400) és a vízi krónikus 1. kategóriába (H410) tartozó anyagok körébe sorolták be. Az említett rendelet 3. cikkének (3) bekezdése értelmében ezt a besorolást 2016. április 1-jétől kell alkalmazni.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

9 A Bilbaína de Alquitranes SA, a Deza a.s., az Industrial Química del Nalón SA, a Koppers Denmark A/S, a Koppers UK Ltd, a Koppers Netherlands BV, a Rütgers basic aromatics GmbH, a Rütgers Belgium NV, a Rütgers Poland sp. z o.o., a Bawtry Carbon International Ltd, a Grupo Ferroatlántica SA, az SGL Carbon GmbH (Németország), az SGL Carbon GmbH (Ausztria), az SGL Carbon, SGL Carbon SA, az SGL Carbon Polska S.A., a ThyssenKrupp Steel Europe AG és a Tokai erftcarbon GmbH (a továbbiakban: a Bilbaína és társai) keresetet indítottak a vitatott rendelet megsemmisítése iránt, amely kereset alátámasztására három jogalapot hoztak fel, ezek közül a második a CTPHT toxicitási szintjével kapcsolatban a Bizottság által elkövetett nyilvánvaló értékelési hibán alapul.

10 A megtámadott ítéletben a Törvényszék lényegében úgy vélte, hogy a Bizottság ilyen hibát követett el, amennyiben nem teljesítette az arra irányuló kötelezettségét, hogy minden releváns tényezőt és körülményt mérlegelnie kell annak érdekében, hogy megfelelően figyelembe vegye a 16 policiklikus aromás szénhidrogén-összetevőnek a CTPHT-ban fennálló arányát és ezen összetevők kémiai hatását.

11 A Törvényszék ennélfogva helyt adott a második kereseti kérelem második részének, a vitatott rendelet pedig megsemmisítette abban a részében, amelyben az a CTPHT-t a vízi akut 1. kategóriába (H400) és a vízi krónikus 1. kategóriába (H410) tartozó anyagok körébe sorolta be.

A felek kérelmei és a Bíróság előtti eljárás

12 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé és a jelen eljárás költségeiről egyelőre ne határozzon.

13 A Bilbaína és társai azt kérik, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, illetve utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, továbbá még abban az esetben is a Bizottságot kötelezze a fellebbezéssel kapcsolatos költségek viselésére, ha ezen utóbbi kérelmeinek részben helyt adna.

14 Az ECHA azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé és a jelen eljárás költségeiről egyelőre ne határozzon.

15 A dán kormány azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet és utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé.

16 A német kormány azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet, utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé és a jelen eljárás költségeiről egyelőre ne határozzon.

17 A holland kormány azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet.

18 A Bíróság elnökhelyettesének a 2016. július 7-i Bizottság kontra Bilbaína de Alquitranes és társai végzésével (C-691/15 P-R, nem tették közzé, EU:C:2016:597) elutasították a Bilbaína és társai által 2016. március 24-én benyújtott, a vitatott rendelet végrehajtásának felfüggesztése iránti kérelmet.

A fellebbezésről

Az első, az indokolás hiányára alapított jogalapról

A felek érvei

19 A Bizottság álláspontja szerint a megtámadott ítélet 31–34. pontjában kifejtett indokolás hiányos, mivel ellentmondásos, illetve nem egyértelmű. Azzal érvel, hogy ezen indokolás nem teszi lehetővé annak megértését, hogy a Törvényszék azért semmisítette-e meg a vitatott rendeletet, mert a Bizottság az összegzéses módszert alkalmazta, vagy mert hibát követett el e módszer alkalmazása során.

20 Úgy tűnik, a megtámadott ítélet 34. pontjában a Törvényszék azt rótta fel a Bizottságnak, hogy a CTPHT összetevőinek jellemzőire támaszkodott, ezen anyag egészének jellemzői helyett, ekként pedig azt sugalmazta, hogy az összegzéses módszer alkalmazása téves volt. Ezzel szemben ezen ítélet 22. pontjában a Törvényszék jelezte, hogy a Bilbaína és társai által első fokon kialakított jogalap e módszer alkalmazásának elvére vonatkozik. Ezen túlmenően az említett ítélet 32. és 33. pontjában a Törvényszék jelezte, hogy az összegzéses módszer alkalmazásakor a Bizottságnak figyelembe kellett volna vennie, hogy az anyag egésze nehezen oldódik vízben.

21 A Bilbaína és társai vitatják a Bizottság érvelését.

A Bíróság álláspontja

22 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a Törvényszékre háruló indokolási kötelezettség értelmében a Törvényszéknek világosan és egyértelműen kell bemutatnia az általa követett érvelést, úgy, hogy az érdekeltek megismerhessék a meghozott határozat indokait, a Bíróság pedig gyakorolhassa a bírósági felülvizsgálatot (lásd többek között: 2004. január 7-i Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 372. pont; 2017. június 1-jei Universidad Internacional de la Rioja kontra EUIPO végzés, C-50/17 P, nem tették közzé, EU:C:2017:415, 12. pont).

23 A megtámadott ítélet 30. pontjában a Törvényszék megállapította, „hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el azzal, hogy a CTPHT-t – összetevői alapján – a vízi akut 1. kategóriába (H400) és a vízi krónikus 1. kategóriába (H410) tartozó anyagok közé sorolta be, nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy minden releváns tényezőt és körülményt mérlegeljen annak érdekében, hogy megfelelően figyelembe vegye tizenhat összetevőnek [policiklikus aromás szénhidrogének] a CTPHT-ban fennálló arányát és ezen összetevők kémiai hatását”.

24 Ezen ítélet 31–34. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék megállapította, hogy sem a Bizottság, sem az ECHA nem tudta bizonyítani, hogy „a Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy a[z ECHA kockázatértékelési bizottságának véleményéhez csatolt] háttérdokumentum »Fiziokémiai tulajdonságok« című 1.3. pontja alapján a CTPHT összetevői csak korlátozott mértékben oldódnak ki a CTPHT-ból, és az említett anyag nagyon stabil”.

25 Ez az értékelés két tényezőn alapul. Az első, a megtámadott ítélet 33. pontjában kifejtett tényező azzal a körülménnyel függ össze, hogy sem az ECHA kockázatértékelési bizottságának véleményéből (a továbbiakban: a RAC véleménye), sem az e véleményhez csatolt háttérdokumentumból nem tűnik ki, hogy figyelembe vették, hogy a CTPHT nehezen oldódik vízben. Az ezen ítélet 34. pontjában kifejtett második tényezőt annak megállapítása képezi, hogy a CTPHT besorolása azon a vélelmen alapult, amely szerint a CTPHT 9,2%-át kitevő tizenhat összetevő oldódik a vízben, holott a RAC véleményéhez csatolt háttérdokumentum szerint ezen anyag vízben oldódásának maximális mértéke 0,0014%.

26 A megtámadott ítélet 31–34. pontja olyan indokoláson alapul, amelyből ily módon világosan és egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék nem úgy vélte, hogy a vitatott rendelet elfogadásával a Bizottság tévesen alkalmazta az összegzéses módszert. A Törvényszék jogilag megkövetelt módon indokolta határozatát, amikor ezen ítélet 31–34. pontjában kifejtett indokolásban megállapította, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el az összegzéses módszer alkalmazása során.

27 Ennélfogva az első fellebbezési jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani.

A második, az 1272/2008 rendelet megsértésére alapított jogalapról

28 A második fellebbezési jogalap két részre tagolódik. E jogalap első része azon az előfeltevésen alapul, amely szerint a Törvényszék azt állapította meg, hogy a Bizottság tévesen folyamodott az összegzéses módszerhez. Mivel azonban ez az előfeltevés – a jelen ítélet 26. pontjában megállapítottaknak megfelelően – téves, ezt az első részt mindjárt az elején el kell utasítani. A második jogalap második részét kell tehát megvizsgálni.

A felek érvei

29 Második jogalapjának második részében a Bizottság a megtámadott ítélet 31–34. pontjában szereplő azon indokolást bírálja, amelyben a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el.

30 A Bizottság álláspontja szerint a CTPHT egésze oldhatóságának mérlegelése összeegyeztethetetlen az összegzéses módszerrel, amely ezen anyag összetevőinek elemzésén alapul. Azzal érvel, hogy az összegzéses módszerben rejlik az a feltételezés, amely szerint valamely anyag összetevői vízben oldódnak. E módszer alkalmazásával ily módon vélelmezik, hogy az összetevők teljes mértékben oldódnak, mivel oldhatóságukkal már toxicitásuk értékelése során foglalkoznak. Nem releváns az, hogy a jelen ügyben figyelembe vett tizenhat összetevő a CTPHT-nek csupán 9,2%-át teszi ki, mivel e módszer alkalmazása során nem kötelező sem az összetevők magas számának figyelembevétele, sem az, hogy a figyelembe vett összetevők az anyag jelentős arányát tegyék ki. Az összegzéses módszerrel kizárólag azt kell vizsgálni, hogy az 1272/2008 rendeletben rögzített küszöbértékeket elérték-e, a Bizottság pedig e tekintetben semmiféle mérlegelési mozgástérrel nem rendelkezik. A Törvényszék tehát tévesen alkalmazta a jogot, amikor azt rótta fel a Bizottságnak, hogy nem vett figyelembe olyan tényezőket, amelyeket az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontjában szereplő összegzéses módszer nem ír elő.

31 A Bilbaína és társai álláspontja szerint mivel a CTPHT nehezen oldódik vízben, a Törvényszék helytállóan kérdezett rá arra, hogy az összegzéses módszerrel helyes megoldásra lehet-e jutni. Fennállna az abszurd, igazságtalan, tudományosan pedig nem megalapozott eredmények kockázata azzal az elgondolással, hogy a Bizottságot egy olyan eljárás béklyója köti, amely megtiltja számára az azon elméleti feltételezést cáfoló ténybeli elemek mérlegelését, amely feltételezés mellett a Bizottság ki akar tartani.

32 A dán és a német kormány helytállónak találja a Bizottság által követett módszertant. Az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontja nem követeli meg a keverék egésze oldhatóságának figyelembevételét, ellentétben azzal, amit a Törvényszék a megtámadott ítéletben megállapított.

A Bíróság álláspontja

33 A második fellebbezési jogalap második részében az a kérdés merül fel, hogy a Bizottság – amikor az összegzéses módszert alkalmazza annak meghatározása céljából, hogy valamely UVCB anyag a vízi környezet tekintetében az akut toxicitási és a krónikus toxicitási kategóriába tartozik-e – köteles-e értékelését kizárólag az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontjában kifejezetten említett tényezőkre korlátozni, minden más tényező kizárása mellett, vagy – éppen ellenkezőleg – hogy gondossági kötelezettsége alapján gondosan és pártatlanul kell megvizsgálnia egyéb tényezőket is, amelyek annak ellenére relevánsak, hogy azokat az említett rendelkezések kifejezetten nem említik.

34 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint azt a Törvényszék lényegében a megtámadott ítélet 23. pontjában megállapította, ahhoz, hogy a Bizottság elvégezhesse valamely anyagnak az 1272/2008 rendelet alapján történő besorolását, továbbá az általa elvégzendő bonyolult tudományos és műszaki értékelésekre figyelemmel, a Bizottság számára széles mérlegelési jogkört kell elismerni (2007. július 18-i Industrias Químicas del Vallés kontra Bizottság ítélet, C-326/05 P, EU:C:2007:443, 75. pont; 2011. július 21-i Etimine ítélet, C-15/10, EU:C:2011:504, 60. pont).

35 E jogkör gyakorlása azonban nem élvez mentességet a bírósági felülvizsgálat alól. Különösen amennyiben valamely fél olyan nyilvánvaló értékelési hibára hivatkozik, amelyet a hatáskörrel rendelkező intézmény követett el, az uniós bíróságnak ellenőriznie kell, hogy ez az intézmény gondosan és pártatlanul vizsgált-e meg minden, az ügyre vonatkozó, az ezen értékelés alapjául szolgáló releváns tényt (lásd többek között: 1991. november 21-i Technische Universität München ítélet,

C-269/90, EU:C:1991:438, 14. pont; 2007. július 18-i Industrias Químicas del Vallés kontra Bizottság ítélet, C-326/05 P, EU:C:2007:443, 77. pont; 2008. november 6-i Hollandia kontra Bizottság ítélet, C-405/07 P, EU:C:2008:613, 56. pont; 2010. december 22-i Gowan Comércio Internacional e Serviços ítélet, C-77/09, EU:C:2010:803, 57. pont). Ez a gondossági kötelezettség ugyanis a megfelelő ügyintézés elvéhez kapcsolódik, és általános jelleggel alkalmazandó az uniós adminisztráció tevékenységére (2017. április 4-i ombudsman kontra Staelen ítélet, C-337/15 P, EU:C:2017:256, 34. pont; lásd még ebben az értelemben: 2012. március 29-i Bizottság kontra Észtország ítélet, C-505/09 P, EU:C:2012:179, 95. pont).

36 A jelen ügyben nem vitatott, hogy valamely UVCB anyagnak a vízi környezetre nézve fennálló veszélyekre tekintettel való besorolását az 1272/2008 rendelet keverékek besorolására irányadó rendelkezéseinek megfelelően kell megállapítani. E rendelet I. mellékletének 4.1.3.2. pontjából kitűnik a következő:

„A vízi környezeti veszélyek besorolásra irányuló megközelítése többszintű, és függ a keverékre magára és a keverék összetevőire vonatkozóan rendelkezésre álló információ típusától. […]

A többszintű megközelítés elemei:

– vizsgált keverékeken alapuló besorolás,

– extrapolációs elveken alapuló besorolás,

– a »minősített összetevők összegzésének« és/vagy egy »összegző képlet« alkalmazása.”

37 Ez a pont e három módszer között csökkenő prioritási sorrendet állapít meg. Amennyiben – mint a jelen ügyben – a rendelkezésre álló adatok nem teszik lehetővé az első két módszer alkalmazását, valamely UVCB anyag besorolását az összegzéses módszer alapján, az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontjában meghatározott módszerek szerint kell meghatározni.

38 Az akut 1. és a krónikus 1. kategória tekintetében ez a módszer lényegében az e kategóriákba sorolt összetevők koncentrációi összegének kiszámításából áll, amelyeket M tényezővel kell megszorozni. Ez az M tényező a szóban forgó anyag toxicitási szintjével fordítottan arányos mértékben növekszik azért, hogy tükrözze, hogy az e veszélyességi kategóriákba tartozó anyagok – az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5.5.1. pontja értelmében – „még alacsony koncentrációban is […] hozzájárulnak a keverék toxicitásához, és ezek általában nagyobb súlyt kapnak a besorolás összegzése megközelítés alkalmazásakor”. Ha az M tényezővel súlyozott koncentrációk összege eléri vagy meghaladja a 25%-ot, a vizsgált anyagot az akut 1. kategóriába vagy a krónikus 1. kategóriába sorolják.

39 Igaz, hogy az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontja nem irányozza elő az e rendelkezésben kifejezetten említettektől eltérő más kritériumok alkalmazását. Meg kell azonban állapítani, hogy egyik rendelkezés sem tiltja kifejezetten más olyan tényezők figyelembevételét, amelyek relevánsak lehetnek valamely UVCB anyag besorolásához.

40 Ezt a 4.1.3.5.5. pontot ráadásul a kontextusába kell helyezni.

41 Az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.1. pontja szerint a jelen ítélet 38. pontjában összefoglaló jelleggel leírt megközelítést kell alkalmazni „[a]hhoz, hogy minden rendelkezésre álló adatot felhasználjanak a keverékek vízi környezetre gyakorolt veszélyeinek besorolása érdekében, […] indokolt esetekben”. Amint arra a főtanácsnok indítványának 73. pontjában rámutatott, az „indokolt esetekben” (e pont angol nyelvi változatában: „*where appropriate*”) és a „minden rendelkezésre álló adat” kifejezés alkalmazása cáfolni tűnik azt az értelmezést, amely szerint az összegzéses módszer keretében kifejezetten említettektől eltérő információk figyelembevételét minden körülmények között ki kellene zárni.

42 Egyebekben az 1272/2008 rendelet (4)–(8) preambulumbekezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó hozzá kívánt járulni „az osztályozási és címkézési kritériumok átfogó harmonizációjához, nemcsak az ENSZ szintjén, hanem a nemzetközileg elfogadott GHS-kritériumoknak a közösségi jogszabályokba való beépítése révén is”. E célból e rendelet I. melléklete azonos szöveggel veszi át a GHS csaknem összes rendelkezését.

43 Márpedig, amint azt a főtanácsnok indítványának 79. pontjában hangsúlyozta, magából a GHS szövegéből, különösen annak „A vízi környezetre nézve fennálló veszélyekre vonatkozó iránymutatás” címet viselő 9. mellékletéből kitűnik, hogy az anyagok vízi környezetre nézve fennálló veszélyei besorolásának meghatározása tekintetében jelzett módszertani megközelítés többek között amiatt kényes, hogy „az anyag kifejezés a vegyi anyagok széles palettáját fedi le, amelyek közül számosat igen nehéz egy merev kritériumokon alapuló rendszer szerint besorolni”. Ily módon ez a dokumentum hangsúlyozza „a még a szakértők számára is bonyolult azon értelmezési problémákat”, amelyeket különösen az úgynevezett „összetett vagy többkomponensű” anyagok besorolása vet fel, amely anyagok „biodegradációs, bioakkumulációs, a megoszlási együtthatóval és a vízben való oldhatóságával kapcsolatos jellemzőinek mindegyike értelmezési problémákat keletkeztet, amennyiben a keverék minden egyes összetevője viselkedhet eltérően”.

44 E dokumentum szerzői tehát a – különösen összetettségükkel, stabilitásukkal, illetve alacsony vízoldhatóságukkal jellemzett – bizonyos anyagokat illetően fel kívánták hívni a figyelmet a vízi környezetre nézve fennálló veszélyek besorolásának a GHS-ben előírt módszertani kritériumaiban rejlő korlátokra.

45 Az uniós jogalkotó beépítette a GHS rendelkezéseit az 1272/2008 rendelet I. mellékletébe, és nem nyilvánította ki azon szándékát, hogy el kíván térni ettől a megközelítéstől. E körülmények között nem lehet úgy tekinteni, hogy az uniós jogalkotó – a GHS 1272/2008 rendeletbe való ilyetén beépítésével – figyelmen kívül hagyta e módszertani korlátokat.

46 Az összegzéses módszer minden körülmények között történő, szigorú és automatikus alkalmazása valamely olyan UVCB anyag vízi környezet tekintetében fennálló toxicitásának alábecsülését eredményezheti, amely anyag összetevői közül kevés ismert. Ez az eredmény nem tekinthető az 1272/2008 rendelettel elérni kívánt, a környezet és az emberi egészség védelmére irányuló céllal összeegyeztethetőnek.

47 Ennélfogva úgy kell tekinteni, hogy amikor a Bizottság az összegzéses módszert alkalmazza annak meghatározásához, hogy valamely UVCB anyag a vízi környezet tekintetében az akut és a krónikus kategóriába tartozik-e, nem köteles értékelését a kizárólag az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontjában kifejezetten említett tényezőkre korlátozni, minden más tényező kizárása mellett. Gondossági kötelezettségének megfelelően a Bizottság köteles gondosan és pártatlanul minden más olyan tényezőt megvizsgálni, amely annak ellenére releváns, hogy az említett rendelkezések kifejezetten nem említik.

48 A jelen ügyben az ECHA, valamint a dán és a német kormány által támogatott Bizottság azzal érvel, hogy a CTPHT alacsony oldhatósága nem releváns az összegzéses módszer alkalmazása szempontjából. Úgy véli ugyanis, hogy az összegzéses módszer közvetve figyelembe veszi a vízi környezet tekintetében „akut toxicitási” és „krónikus toxicitási” veszélykategóriákba tartozó összetevők oldhatóságát.

49 A tények jogi minősítésének kérdése az, hogy a CTPHT alacsony oldhatóságát lehet-e relevánsnak tekinteni, és hogy ezen az alapon figyelembe kell-e azt venni az ezen anyag vízi környezetre nézve fennálló veszélyeinek besorolása céljából, amely kérdés a fellebbezéssel kapcsolatban gyakorolt felülvizsgálat keretében a Bíróság hatáskörébe tartozik.

50 Nem vitatott a megtámadott ítélet 28. pontjában szereplő azon indokolás, amely szerint „ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy valamely anyag az akut vagy krónikus toxicitási kategóriába tartozik, a anyagnak, nem pedig kizárólag összetevőinek kell a besorolási kritériumoknak megfelelnie”.

51 Az 1272/2008 rendelet I. mellékletének 4.1.3.5.5. pontjában említett besorolási módszer azon a feltételezésen alapul, amely szerint a figyelembe vett összetevők 100%-ban oldhatók. E feltételezés alapján ez az összegzéses módszer azt jelenti, hogy létezik az összetevők koncentrációjának egy olyan szintje, amely alatt a 25%-os küszöbérték nem érhető el, így pedig a módszer az akut vagy krónikus toxicitási kategóriába tartozó összetevők – a toxicitási profiljuknak megfelelő M tényezővel súlyozott – koncentrációi összegének kiszámításából áll.

52 Ebben a módszerben ugyanakkor benne rejlik, hogy elveszíti megbízhatóságát olyan helyzetekben, amelyekben az összetevők súlyozott mértéke a 25%-os küszöbértéknek megfelelő koncentrációs szintet az anyag egésze szintjén megfigyelt oldhatósági mérték és a 100%-os hipotetikus oldhatósági mérték közöttinél alacsonyabb arányban haladja meg. Ilyen helyzetekben ugyanis lehetségessé válik, hogy az összegzéses módszer – különös esetekben – a 25%-os szabályozási küszöbértéknek megfelelő szintnél magasabb vagy alacsonyabb eredményre vezessen attól függően, hogy az összetevőknek vagy az anyag egészének hipotetikus oldhatósági mértékét veszik-e figyelembe.

53 Nem vitatott, hogy a RAC véleményéhez csatolt jelentés I. mellékletének 7.6.2. táblázatából kitűnik egyrészről, hogy az összegzéses módszer 14 521%-os eredményre vezet, másrészről pedig, hogy ez az eredmény 581-szer magasabb az M tényezőkkel való súlyozást követően a 25%-os küszöbérték eléréséhez megkövetelt minimumszintnél. Az sem vitatott, hogy emellett e dokumentum „Fiziokémiai tulajdonságok” címet viselő 1.3. pontjából kitűnik, hogy a CTPHT maximális vízoldhatósági szintje 0,0014% volt, azaz megközelítőleg 71 000-szer alacsonyabb, mint a figyelembe vett összetevők tekintetében alkalmazott 100%-os hipotetikus oldhatósági mérték.

54 A Törvényszék nem ferdítette el és nem is minősítette jogilag tévesen a tényeket, amikor a megtámadott ítélet 34. pontjában megállapította, hogy „a Bizottság azzal, hogy azt feltételezte, hogy az említett [összetevők] mindegyike oldódik a vízben, a szóban forgó osztályozást arra a feltételezésre alapozta, hogy a CTPHT 9,2%-a oldódik a vízben. Amint azonban a [RAC véleményéhez csatolt] háttérdokumentum 1.3. pontjából kiderül, ezen érték nem reális, mivel a maximális érték 0,0014%”.

55 Mivel a Törvényszék ezen ítélet 32. pontjában megállapította, hogy „sem a Bizottság, sem az ECHA nem tudta bizonyítani […], hogy […] a Bizottság figyelembe vette azt a tényt, hogy a [RAC véleményéhez csatolt] háttérdokumentum „Fiziokémiai tulajdonságok” című 1.3. pontja alapján a CTPHT összetevői csak korlátozott mértékben oldódnak ki a CTPHT-ból, és az említett anyag nagyon stabil”, nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor az említett ítélet 30. pontjában megállapította, hogy „a Bizottság nyilvánvaló értékelési hibát követett el, amennyiben – a CTPHT-nek a vízi akut 1. kategóriába (H400) és a vízi krónikus 1. kategóriába (H410) tartozó anyagok közé való, a CTPHT összetevői alapján történő besorolásával – nem teljesítette azon kötelezettségét, hogy minden releváns tényezőt és körülményt mérlegeljen annak érdekében, hogy megfelelően figyelembe vegye a 16 […] összetevőnek a CTPHT-ban fennálló arányát és ezen összetevők kémiai hatását”.

56 A második fellebbezési jogalapot tehát mint megalapozatlant kell elutasítani.

A harmadik, a bírósági felülvizsgálat korlátainak megsértésére és a bizonyítékok elferdítésére alapított jogalapról

57 A Bizottság kijelenti, hogy a vitatott rendeletet tudományos tényezők széles köre alapján fogadta el. Igen bonyolult és az összegzéses módszer alkalmazását igazoló tényezőkről van szó. A megtámadott ítélet 34. pontjában a Törvényszék a Bizottság értékelésének megcáfolásához a tudományos és műszaki tényezők e széles köréből pusztán azt a mondatot vette át, amely szerint a CTPHT 9,2%-a oldódik a

vízben. Márpedig ez a tényező benne rejlik az összegzéses módszerben. A Törvényszék a saját értékelésével váltotta fel a Bizottságét annak ebben a 34. pontban történő megállapításakor, hogy a CTPHT egésze oldhatóságának maximális értéke 0,0014%. Ezen túlmenően a Törvényszék ily módon elferdítette azokat a bizonyítékokat, amelyek alapján a vitatott rendeletet elfogadták.

58 Meg kell ugyanakkor állapítani, hogy ez a harmadik fellebbezési jogalap a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul. A Törvényszék a megtámadott ítélet 34. pontjában nem a tudományos és műszaki jellegű ténybeli elemekre vonatkozó saját értékelésével váltotta fel az uniós hatóságokét. A bírósági felülvizsgálat terjedelmére vonatkozó, a fenti 35. pontban felidézett állandó ítélkezési gyakorlat alapján a Törvényszéknek a RAC véleményéhez csatolt háttérdokumentumban szereplő adatokon alapuló értékelése kizárólag az annak meghatározásával kapcsolatos eljárási jellegű kérdésre irányult, hogy a Bizottság a CTPHT besorolásakor tiszteletben tartotta-e a valamennyi releváns elem és körülmény mérlegelésére irányuló kötelezettségét.

59 Ennélfogva a harmadik jogalapot mint megalapozatlant kell elutasítani.

60 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

61 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet annak 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

62 Az eljárási szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet annak 184. cikkének (1) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.

63 Az eljárási szabályzat 184. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy ha az elsőfokú eljárásban beavatkozó fél részt vesz az eljárásban, a Bíróság dönthet úgy, hogy e fél maga viseli saját költségeit.

64 A Bizottságot, mivel pervesztes lett, a Bilbaína és társai kérelmének megfelelően kötelezni kell a saját költségein felül a Bilbaína és társai részéről felmerült költségek – köztük a Bíróság elnökhelyettese 2016. július 7-i Bizottság kontra Bilbaína de Alquitranes és társai végzésének (C-691/15 P-R, nem tették közzé, EU:C:2016:597) alapjául szolgáló, ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségek – viselésére.

65 A Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság, amelyek beavatkozó felek a fellebbezési eljárásban, maguk viselik saját költségeiket.

66 Az ECHA, amely beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban, maga viseli saját költségeit.

67 A GrafTech Iberica SL, amely beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban, mivel anélkül vett részt a szóbeli szakaszban, hogy kérte volna a Bizottság költségek viselésére kötelezését, maga viseli saját költségeit.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a saját költségein felül a Bilbaína de Alquitranes SA, a Deza a.s., az Industrial Química del Nalón SA, a Koppers Denmark A/S, a Koppers UK Ltd, a Koppers Netherlands BV, a Rütgers basic aromatics GmbH, a Rütgers Belgium NV, a

Rütgers Poland sp. z o.o., a Bawtry Carbon International Ltd, a Grupo Ferroatlántica SA, az SGL Carbon GmbH (Németország), az SGL Carbon GmbH (Ausztria), az SGL Carbon, SGL Carbon SA, az SGL Carbon Polska S.A., a ThyssenKrupp Steel Europe AG és a Tokai erftcarbon GmbH részéről felmerült költségek – köztük a Bíróság elnökhelyettese 2016. július 7-i Bizottság kontra Bilbaína de Alquitranes és társai végzésének (C-691/15 P-R, nem tették közzé, EU:C:2016:597) alapjául szolgáló, ideiglenes intézkedés iránti eljárással kapcsolatos költségek – viselésére.

3) **A Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Holland Királyság maguk viselik saját költségeiket.**

4) **A GrafTech Iberica SL és az Európai Vegyianyag-ügynökség maguk viselik saját költségeiket.**

Aláírások